

VIPs VIBES

ПРИБОБЩАВАНЕ НА ХОРАТА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ ЧРЕЗ РАБОТА В ПЕКАРНИ

Съфинансирано от
Европейския съюз

НАРЪЧНИК С ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ПРИЛОЖЕНИЯ

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. "Приобщаване на хората с нарушено зрение чрез работа в пекарни", Проектен номер: 2023-1-RO01-KA220-VET-000154452

АКРОНИМ НА ПРОЕКТА: VIPS VIBES

ИМЕ НА ПРОЕКТА: ПРИОБЩАВАНЕ НА ХОРАТА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ
ЧРЕЗ РАБОТА В ПЕКАРНИ

НОМЕР: 2023-1-RO01-KA220-VET-000154452

КОНСОРЦИУМ:

КООРДИНАТОР:

ASOCIATIA PROFESIONALA NEGUVERNAMENTALA DE ASISTENTA SOCIALA
ASSOC (ROMANIA)

ПАРТНЬОРИ

- NATIONAL ASSOCIATION FOR INCLUSION NA4I (BULGARIA)
- BUDAPEST SCHOOL FOR THE BLIND (HUNGARY)
- EUROPEAN DIGITAL LEARNING NETWORK ETS DLEARN (ITALY)
- FINANCE & BANKING, ASSOCIAZIONE PER LO SVILUPPO
ORGANIZZATIVO E DELLE RISORSE UMANE EFFEBI (ITALY)
- EMPHASYS CENTRE (CYPRUS)

 WEBSITE:

[HTTPS://VIPSVIBES.EU/](https://vipsvibes.eu/)

 СОЦИАЛНИ МЕДИИ:

FB: @VIPSVIBES

LI: @VIPSVIBES

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. "Приобщаване на хората с нарушено зрение чрез работа в пекарниг", Проектен номер: 2023-1-RO01-KA220-VET-000154452

СЪДЪРЖАНИЕ

.....

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....1

2. ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА
ПОСТИГАНЕ НА
ПРИБЩАВАНЕ.....4

2.1 АДАПТАЦИИ НА
ОБОРУДВАНЕТО.....5

2.1.1 ТАКТИЛНИ МАРКЕРИ.....6

2.1.2 ЦВЕТНА ЛЕНТА.....8

2.1.3 ЕТИКЕТИРАНЕ: БРАЙЛ И
ПО-ГОЛЯМ ШРИФТ.....10

2.2 ПОЛЕЗНИ ПРОГРАМИ И
ПРИЛОЖЕНИЯ.....12

2.2.1 ZOOMTEXT.....14

2.2.2 JAWS.....16

2.2.3 NVDA.....18

2.3 СПЕЦИАЛИЗИРАН ХАРДУЕР....21

2.3.1 ГОВОРЕЩА ЕЛЕКТРОННА ВЕЗНА.....22

2.3.2 ИНДИКАТОР ЗА НИВОТО НА ТЕЧНОСТТА, ЗВУКОВ И ВИБРАЦИОНЕН.....25

2.3.4 ТАКТИЛНА ЛИНИЙКА.....28

2.4 3D ПРИНТИРАНЕ.....31

2.5 ПРИЛОЖЕНИЯ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА.....40

2.5.1 BE MY EYES.....41

2.5.2 „JUST SCALE“ И „TALKING SCALE“.....43

2.5.3 ПРИЛОЖЕНИЯ/ФУНКЦИИ ЗА ЕКРАНЕН ЧЕТЕЦ.....44

2.6 ПРИЛОЖЕНИЯ И УСТРОЙСТВА, УПРАВЛЯВАНИ ОТ ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ.....47

2.6.1 ПРИЛОЖЕНИЕ ENVISION AI.....48

<u>2.6.2 ENVISION AI</u>	
<u>ОЧИЛА.....</u>	<u>52</u>

<u>2.6.3 SEEING AI.....</u>	<u>56</u>
-----------------------------	-----------

<u>2.6.4 ORCAM MY EYE.....</u>	<u>61</u>
--------------------------------	-----------

<u>2.7 СПИСЪК С ОЩЕ ПОЛЕЗНИ</u>	
<u>ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И</u>	
<u>ЛИНКОВЕ/ВРЪЗКИ:.....</u>	<u>64</u>

<u>3. НАСОКИ ЗА НАСТАВНИЦИ И</u>	
<u>ОБУЧИТЕЛИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА</u>	
<u>ДОСТЪПНА И ПРИОБЩАВАЩА</u>	
<u>СРЕДА.....</u>	<u>68</u>

<u>3.1 1. КАК ДА СЪЗДАДЕМ</u>	
<u>ПРИОБЩАВАЩА СРЕДА....</u>	<u>70</u>

<u>3.1.1 1. КАК ДА ПОДГОТВИМ</u>	
<u>ПРИОБЩАВАЩА</u>	
<u>СРЕДА.....</u>	<u>71</u>

<u>3.2 1. КАК ДА ОБУЧАВАТЕ ХОРАТА</u>	
<u>ДА ИЗПОЛЗВАТ ДИГИТАЛНИ</u>	
<u>ИНСТРУМЕНТИ И</u>	
<u>ТЕХНОЛОГИИ:.....</u>	<u>74</u>

3.3 2. ПРИОБЩАВАЩА
КОМУНИКАЦИЯ.....78

3.4 ИСТОРИИ ЗА УСПЕХ.....83

3.4.1 ПРИМЕР ЗА УСПЕХ
1.....84

3.4.2 ПРИМЕР ЗА УСПЕХ 2
.....87

3.4.3 ИСТОРИЯ ЗА УСПЕХ 3
.....88

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ
РЕСУРСИ.....89

4.1 РЕСУРСИ.....90

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....93

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Основната цел на този наръчник е да представи набор от информация и инструменти, които могат да улеснят приобщаването на работещите в пекарни хора с зрителни нарушения и да повишат тяхната ефективност на работното място. Тук ще намерите още съвети за адаптиране на работната среда и подобряване на практическите умения – включително дигитални – необходими, за да се направят работните места по-достъпни чрез специализирани конкретни инструменти и помощни технологии.

От една страна, наръчникът **предлага на пекарите със зрителни нарушения ресурсите и инструментите**, от които се нуждаят, за да работят безопасно и ефективно, представяйки някои дигитални инструменти и технологии, които могат да улеснят професионалната им интеграция. От друга страна, за наставниците в пекарната, наръчникът предоставя изчерпателни и практични насоки за дигитални устройства, приложения и инструменти, **които могат да се прилагат за постигане на приобщаваща работна среда**.

Важно е пекарните да бъдат достъпни, приобщаващи и безопасни места за работещите с нарушено зрение, по примера на други работни места. За тази цел също е важно да имате познания за инструменти и технологии, които могат да помогнат на хората с нарушено зрение лесно да изпълняват задачите си в пекарната. Например, може да се нуждаят от оборудване, което предоставя тактилни или звукови сигнали, които показват потенциална опасност за тях, като фурни или въртящи се, открити части на машини.

Често срещана помощна технология, използвана в пекарните в това отношение, биха могли да бъдат устройства, които предоставят гласови инструкции, например везни с гласови съобщения и таймери със звукови сигнали.

Използването на такива инструменти и технологии за превръщането на пекарните в приобщаващи работни места изисква, от една страна, работниците с нарушено зрение да получат специално обучение в това отношение. От друга страна, ефективната организация на работния процес и сътрудничеството в рамките на пекарната са от съществено значение, и те могат да бъдат постигнати чрез постоянство в практиките, наблюдение и конструктивна обратна връзка за подобряване на работата и безопасността. Поради тази причина е важно целият персонал да са добре запознат със специалните потребности на своите колеги. В този смисъл е важно всеки да е наясно с инструментите и технологиите, които могат да улеснят професионалната интеграция на работещите със зрителни нарушения. Тези мерки, ако бъдат предприети заедно с ефективна стратегия за сътрудничество, която предполага участието на всички работещи, ще помогнат за създаването на безопасно, приобщаващо и продуктивно работно пространство за асистенти в пекарни с нарушено зрение.

Поради причините, посочени по-горе, този наръчник е насочен към няколко целеви групи.

На първо място, той е предназначен за хора с нарушено зрение, които искат да станат асистенти в пекарни или които вече работят в такива. На второ място, той е насочен към всички, работещи в пекарни, особено тези, които искат да станат наставници и така да допринесат за приобщаването на хора със зрителни нарушения в тяхната работна среда.

И все пак наръчникът ще бъде свободно достъпен за всеки друг, който се интересува от насърчаване на възможностите за професионално развитие на хората със зрителни нарушения. Съдържанието може да е полезно и на центрове за професионално образование и обучение, профсъюзи, обществени институции и други структури на гражданското общество.

2. ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИБОЩАВАНЕ

2.1 АДАПТАЦИИ НА ОБОРУДВАНЕТО

В тази глава можете да се **запознаете с инструменти и подходи, които помагат на асистентите с нарушено зрение в пекарите да използват оборудването на пекарната безпрепятствено**. В тази глава можете да прочетете за подходи, които помагат да направите оборудването лесно за използване с малки модификации.

2.1.1 ТАКТИЛНИ МАРКЕРИ

И на двете изображения са показани контролерите на кухненските уреди с добавени тактилни маркери, за да се улесни ориентирането на работещите със зрителни нарушения.

ПОЛЕЗНОСТ:

Използването на тактилни маркери в пекарната предоставя големи предимства за хора с нарушено зрение. Тези маркери осигуряват надежден начин за идентифициране на инструменти, материали и работни пространства чрез докосване, позволявайки на работниците да намират, това което търсят самостоятелно. Те помагат за намаляване на риска от злополуки, като ясно обозначават важни и/или рискови зони, осигурявайки по-безопасна среда. Освен това тактилните маркери поддържат по-организирано и достъпно работно пространство, повишавайки продуктивността и намалявайки времето, прекарано в търсене. Създавайки удобна за хората с нарушено зрение среда, тези маркери им дават възможност да работят по-уверено и самостоятелно.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Изображенията по-горе показват как наличното оборудване може да бъде маркирано, така че да е възможно да се използва и от хора с нарушено зрение. На тях се виждат две микровълнови фурни, на които превключвателите са маркирани с тактилна боя (индикирани са температурата и минутите). Това значително улеснява самостоятелното използване на уреди, на които могат да се задават няколко функции/нива, така че дори можете да използвате този тип маркировка, когато адаптирате превключвателя на фурната.

НАЛИЧНОСТ:

Съществуват различни видове тактилни бои под името Fabric Pen. Можете да намерите и повече цветове, предлагаме ви да изберете ярки тонове, за да се забелязват по-лесно.

2.1.2 ЦВЕТНА ЛЕНТА

На снимка 1 е показан рафт, обозначен с оранжева лента, тъй като върху него е поставена саксия с растение.

На изображение 2 е показан електрически контакт, маркиран с цветна лента, за да се предупреди за възможна опасност.

На изображение 3 е показана количка с охлаждащи тави за хляб с остри ръбове, които са маркирани със специална цветна лента, за да се подчертае потенциалния риск от нараняване.

ПОЛЕЗНОСТ:

Използването на **цветна самозалепваща лента** е много полезно за хора с нарушено зрение, тъй като подобрява видимостта на обектите и техните ръбове. Например, поставянето на ярка, контрастираща лента върху краищата на стълбите помага за идентифициране на границите на стъпалата, намалявайки риска от спъване или падане.

Облепването на краищата на шкафовете и рафтовете улеснява намирането на местата за съхранение, предотвратявайки случайни удари. Лентата може да се постави и върху дръжките на вратите, което позволява на хората бързо да ги намерят и хванат. В допълнение, цветно кодираните маркери върху често използвани повърхности могат да ги насочват в средата и да им помагат да се ориентират по-добре. Тази лесна, но ефективна адаптация осигурява повече самостоятелност и безопасност. Като ясно маркира ключовите зони, цветната лента поддържа по-достъпна и удобна среда за хора с нарушено зрение.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

В пекарната тези маркиращи ленти могат да бъдат особено добри за отличаване на повърхности, които не се различават от повърхността до или зад тях. Това може да бъде например ръбът на работната маса, който, ако маркираме с тиксо, можем да предотвратим някой да се блъсне в него или дори да събори нещо. Същото може да се направи и с ръбовете на рафтове, шкафове и парпети. Най-добре забележимите цветове, за окото, са жълто и оранжево. Тези маркировки могат да се използват и като вид предупреждение, например можем да поставим лента около електрическия контакт.

НАЛИЧНОСТ:

Тези ленти се предлагат в много магазини в различни ширини, цветове и дебелини (например в арт или мебелни магазини)

2.1.3 ЕТИКЕТИРАНЕ: БРАЙЛ И ПО-ГОЛЯМ ШРИФТ

На изображението са показани няколко бурканчета с кухненски подправки, етикетирани с големи, контрастни надписи, както и с етикет на Брайлова азбука.

ПОЛЕЗНОСТ:

Можем да създадем етикети за контейнери за съхранение, рафтове и шкафове с надписи на брайл и/или по-голям шрифт, за да помогнем на хората с нарушено зрение при навигирането и намирането на продукти и инструменти. Тези етикети предоставят бърза справка за намиране на различни видове консумативи, което прави работното пространство по-достъпно. Например етикетирането на чекмеджетата с типовете прибори, които съдържат, помага на потребителите да идентифицират правилното чекмедже без затруднения. По подобен начин етикетите върху стъклени контейнери показват съдържанието, спестявайки време и намалявайки грешките. Тази система позволява на потребителите с нарушено зрение да работят по-самостоятелно и уверено. Чрез подобряване на организацията посредством брайловите надписи и етикетите с голям шрифт допринасят за по-безопасна и по-ефективна среда.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Използването на брайлови етикети и такива с голям шрифт в пекарната може да бъде много полезно за хора с нарушено зрение. Тези етикети улесняват идентифицирането на съставките, инструментите и местата за съхранение, като намаляват риска от объркване или грешки. Брайловите надписи върху мерителни чаши или контейнери за съхранение позволява точни измервания, осигурявайки точно спазване на рецептите. Етикети с голям шрифт върху оборудване като фурни и таймери улесняват намирането и работата с тях. Тази адаптация насърчава по-безопасна и по-достъпна среда, минимизирайки нуждата от постоянна подкрепа.

НАЛИЧНОСТ:

- Можете да създавате брайлови етикети с брайлова пишеща машина просто като използвате ламинирана хартия, за да направите етикета по-издръжлив и забележим.

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ:

- Създаване на брайлови етикети – Youtube:
 <https://www.youtube.com/watch?v=a07UIGEojiM>

2.2 ПОЛЕЗНИ ПРОГРАМИ И ПРИЛОЖЕНИЯ

В тази глава **се задълбочаваме в избора от полезни софтуерни програми за компютри, които значително подобряват достъпността, като дават възможност на хората със зрителни нарушения да навигират по-лесно в дигиталната среда.** Тези инструменти са незаменими в много области, включително лично ползване, образование и професионално развитие. Ще подчертаем три важни програми: JAWS, надежден екранен четец за Windows; NVDA, безплатен екранен четец с отворен код за Windows; и ZoomText , екранна лупа, пригодена за потребители с нарушено зрение.

*Изображение на пекар, който използва компютър. Източник:
StokeTake Online Blog*

2.2.1 ZOOMTEXT

Изображението показва логото на софтуера ZoomText на компютърен екран

ПОЛЕЗНОСТ:

Този софтуер служи като екранна лупа **за Windows. ZoomText** може да увеличи екрана до 60x и има допълнителни функции, отговарящи на много нужди, на които вградените инструменти не отговарят. Но проблемите, като невъзможност за лесно четене на съдържание или дезориентация от промени в оформлението, които могат да бъдат открити при 60-кратно увеличение, могат да бъдат открити и при по-ниско увеличение.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

В пекарната, екранната лупа на ZoomText може да бъде незаменим асистент за работещите с нарушено зрение, например за тези, които ползват електронни системи за продажби, бази данни с

рецепти или софтуер за управление на инвентара. Способността му да увеличава екрана до 60x гарантира, че дори потребители с тежки зрителни нарушения могат безпроблемно да четат текст и да си взаимодействат с интерфейса. Освен това неговите разширени функции надминават основните възможности на вградените лупи, като отговарят на уникалните нужди за достъпност.

НАЛИЧНОСТ:

ZoomText е широко достъпен и може да бъде закупен директно от неговия разработчик, Freedom Scientific, или чрез оторизирани дистрибутори по целия свят. Софтуерът е съвместим с операционната система Windows и предлага различни опции за лицензиране, включително индивидуални лицензи и лицензи за сайтове за организации. Безплатните пробни периоди обикновено са достъпни за потребители, които искат да проучат неговите функции, преди да се ангажират с покупка.

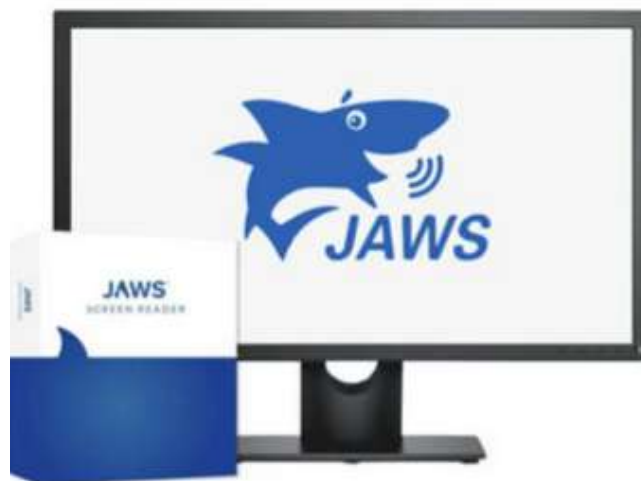
ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

За повече информация потребителите могат да посетят официалния уебсайт на ZoomText, където ще намерят подробни описания на продуктите, ръководства за потребителя и видео уроци. Уебсайтът също така предоставя достъп до техническа поддръжка, системни изисквания и редовни актуализации за подобряване на функционалността и съвместимостта. Освен това Freedom Scientific предлага уеб семинари и обучителни сесии, за да помогне на потребителите да оптимизират софтуера.

<https://support.freedomscientific.com/Downloads/ZoomText>

2.2.2 JAWS

Изображението показва логото на софтуера Jaws на компютърен екран

ПОЛЕЗНОСТ:

JAWS (Job Access With Speech) е надежден екранен четец за **Windows**, предназначен да помага на хора, които са с пълна или частична загуба на зрение, при навигиране в дигиталната среда. Чрез преобразуване на текст, показан на екрана, в синтезиран говор или на брайлов, JAWS позволява на потребителите да взаимодействат с широк набор от програми, уебсайтове и документи. Неговите разширени функции, като персонализирана навигация и поддръжка за тежки приложения, го правят универсален инструмент за лична, образователна и професионална употреба.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

В пекарните JAWS може да даде възможност на персонала да управлява основни задачи, включващи компютърни системи.

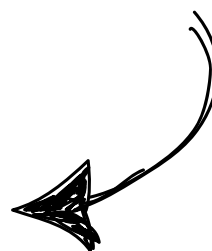
Например, може да улесни използването на дигитални инструменти за управление на инвентара, обработка на поръчки или достъп до бази данни с рецепти. **JAWS позволява на потребителите да работят със софтуер на място за продажба**, да четат инструкции или да проследяват графици самостоятелно, осигурявайки безпроблемна интеграция в ежедневните операции и насърчавайки приобщаването на работното място.

НАЛИЧНОСТ:

JAWS е достъпен за закупуване чрез своя разработчик, Freedom Scientific, както и чрез оторизирани дистрибутори по целия свят. Софтуерът предлага множество опции за лицензиране, включително лицензи за един потребител, абонаментни модели и корпоративни лицензи за корпоративна употреба. Предлага се и безплатна пробна версия, която позволява на потребителите да тестват нейните функции, преди да се ангажират с покупка.

<https://www.freedomscientific.com/products/software/jaws/>

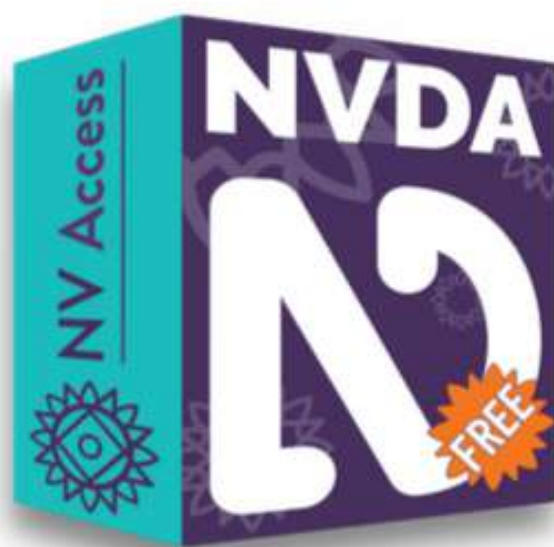

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

За допълнителна информация потребителите могат да посетят официалния уебсайт на JAWS, където ще намерят подробности за продукта, уроци и техническа поддръжка.

Сайтът също така предоставя достъп до редовни актуализации, уеб семинари и обучителни материали, за да помогне на потребителите да извлекат максимума от софтуера. Онлайн ресурсите и форумите на общността на Freedom Scientific допълнително подобряват процеса на обучение и поддръжка за потребителите на JAWS.

2.2.3 NVDA

Изображението показва логото на софтуера NVDA

ПОЛЕЗНОСТ:

NVDA (NonVisual Desktop Access) е безплатен екранен четец с отворен код за Windows, който позволява на хора с нарушено зрение да взаимодействат ефективно с компютрите си. Той предлага изчитане на глас на елементи от екрана, позволявайки на потребителите да навигират в софтуери, уебсайтове и документи.

NVDA поддържа широка гама от приложения и се предлага с разширени функции, включително съвместимост с брайлов дисплей, настройки за персонализиране на речта и поддръжка на над 50 езика. Неговата достъпна цена и стабилна функционалност го правят безценен инструмент както за лична, така и за професионална употреба.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

В тази среда **NVDA може да бъде полезен инструмент за хората с нарушено зрение, които разчитат на дигитални системи.** Може да помогне при задачи като достъп до бази данни с рецепти, управление на инвентара в електронни таблици или обработка на клиентски транзакции чрез софтуер на място за продажба. Като предоставя звукова обратна връзка за всички дигитални взаимодействия, NVDA дава възможност на потребителите да работят независимо и ефективно, допринасяйки за приобщаваща работна среда. Неговата гъвкавост и съвместимост с различен софтуер гарантира, че може да се адаптира към специфичните технологични нужди на една пекарна.

Илюстративно карикатурно изображение на хлебар

НАЛИЧНОСТ:

NVDA е свободно достъпна за изтегляне на нейния официален уебсайт, което я прави достъпна за всеки с интернет връзка. Софтуерът се актуализира непрекъснато от организацията NV Access, като се гарантира неговата съвместимост с най-новите версии на Windows и приложения на трети страни.

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

Подробни ръководства за потребителя, често задавани въпроси и форуми на общността също са достъпни на уебсайта, предлагайки обширни ресурси за отстраняване на проблеми и обучение. Освен това NV Access предоставя незадължителни услуги за платена поддръжка и обучение за потребители или организации, които търсят персонализирана помощ.

2.3 СПЕЦИАЛИЗИРАН ХАРДУЕР

Тези устройства помагат на пекарите с нарушено зрение да работят самостоятелно.

Целта е да извършват работата си безопасно, бързо и професионално.

Устройствата, изброени в тази глава, са достъпни, лесни за използване и хората с увредено зрение могат да ги използват и в собствените си домакинства.

2.3.1 ГОВОРЕЩА ЕЛЕКТРОННА ВЕЗНА

На изображенията е показана съвременна дигитална везна с голям дисплей

ПОЛЕЗНОСТ:

Тя е лесна за използван, тъй като подпомага процеса на работа като съобщава на глас резултатите измерванията. Има точност на теглене до 1 грам до 5 кг. Използват се мерните единици, прилагани в съответната държава.

Големите бутони на потребителския интерфейс го правят много лесен за използване от хора с намалено зрение. Всички резултати се показват с лесно четливи цифри на големия дисплей, в допълнение към гласовите съобщения. С бутона за повторение претеглянето може да се повтаря толкова често, колкото е необходимо.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Везната може да се използва успешно в занаятчийски пекарни. Човекът с нарушено зрение е улеснен от наличието на голям дисплей, жак за слушалки и 6 нива на звука. **Тя позволява на потребителите да измерват съставките точно благодарение на гласовото съобщаване на теглото, осигурявайки прецизни измервания без ръчно въвеждане на теглените групи продукти.** Това намалява риска от грешки в изпълнението на рецептите, което е от решаващо значение при печенето, където пропорциите на съставките пряко влияят на резултата. Гласовата обратна връзка на везната също позволява по-бърз и по-ефективен работен процес, тъй като потребителите не трябва да разчитат на друг за помощ.

НАЛИЧНОСТ:

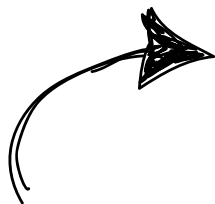

 В България:

<https://shop.bgassist.com/produkt/govoreshta-kuhnenska-vezna/>

 Internationally

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ

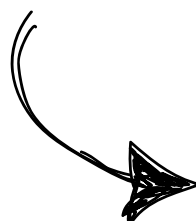
 Website

<https://www.marland.eu/>

 Youtube video:

https://www.youtube.com/results?search_query=talking+bakery+scales

2.3.2 ИНДИКАТОР ЗА НИВОТО НА ТЕЧНОСТТА, ЗВУКОВ И ВИБРАЦИОНЕН

На изображението е показан индикатор, който показва нивото на течността, поставен върху чаша.

ПОЛЕЗНОСТ:

Индикаторите **за ниво на течността помагат на хора със зрителнини нарушения**. Компактното, леко устройство е предназначено за поставяне в чаши с различна дълбочина, има три метални тръбички за показване на две отделни нива на течности чрез задействане на звукови и вибрационни сигнали. Когато не се използва индикатора може да се постави на вратата на хладилника, така че винаги да е лесен за намиране, когато е необходим.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Устройството може да се използва за повечето чаши, кани и тенджери за готвене за измерване на нивото на течността. Той е с магнит, така че винаги е лесен за намиране.

Индикаторът за ниво на течност помага на хора с нарушено зрение да наливат безопасно и точно. За служител с нарушено зрение, работещ в пекарна, този инструмент е особено полезен, тъй като предотвратява разливания, например при добавяне на вода, мляко или други течности към рецепти.

Устройството е лесно за употреба: прикрепя се към ръба на чаша или съд и подава звуков или вибрационен сигнал, когато течността достигне желаното ниво. Това не само прави работния процес по-ефективен, но също така намалява риска от инциденти или разхищение на продукти. Благодарение на неговия лек и преносим дизайн то може винаги да бъде под ръка.

НАЛИЧНОСТ:

 В България:

<https://shop.bgassist.com/produkt/signalizator-technosti/>

Internationally

<https://shop.rnib.org.uk/rnib-liquid-level-indicator-audible-vibratory>

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ:

Уебсайт

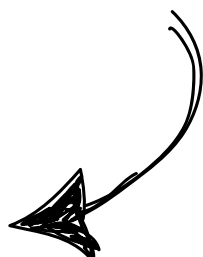
<https://www.rnib.org.uk/>

Видео в Youtube :

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=SMkV6_43hgo&pp=ygUXbGlxdWlkIGxldmVsIGluZGljYXRvciA%3D)

[v=SMkV6_43hgo&pp=ygUXbGlxdWlkIGxldmVsIGluZGljYXRvciA%3D](https://www.youtube.com/watch?v=SMkV6_43hgo&pp=ygUXbGlxdWlkIGxldmVsIGluZGljYXRvciA%3D)

2.3.4 ТАКТИЛНА ЛИНИЙКА

На изображение 1 е показана налична в търговската мрежа тактилна линейка, която позволява измерване на дължината от пекар с нарушено зрение.

Изображение 2 показва ръчно направена дървена тактилна линейка за определяне на дължината например на предварително оформеното тесто.

ПОЛЕЗНОСТ:

Тактилната линейка обикновено е изработена от пластмаса или дърво. Има тактилни и контрастни маркировки. Мерната единица се определя от нейната функция. Важно е да има лесни за напипване и контрастни разделения. Тактилната линейка е много полезна за хора с нарушено зрение в пекарните. Позволява им да измерват съставките, дебелината на тестото или други елементи точно чрез напипване на изпъкнали маркировки, осигурявайки прецизност, без да разчитат на зрение.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Тактилната линейка може да се използва при приготвянето на **различни печива, например при правене на гевреци, за да се определи дължината на предварително оформеното тесто.** Линийката може да се използва с голям успех в занаятчийски пекарни. Тази тактилна обратна връзка позволява да се спазват указанията в рецептите, което е от съществено значение за производството на висококачествени печива.

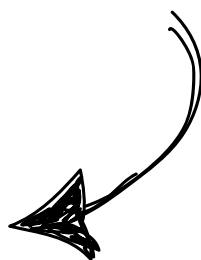
НАЛИЧНОСТ:

Измервателната линия, показана на второто изображение, е изработена от Csaba Biró, един от инструкторите в пекарната към "Училището за слепи" (School of the Blind) в Унгария, за техните учениците, но е лесно да си я направите сами.

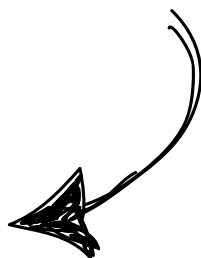
В Унгария:

<https://bolt.mvgyosz.hu/termek/tapinthato-colstok-2-meteres/>

 Международен онлайн магазин, от където може да бъде закупена:

<https://shop.rnib.org.uk/tactile-yellow-ruler-30cm-3106>

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ:

 Уебсайт:

<https://shop.rnib.org.uk/house/stationery/calculators-and-rulers>

2.4 3D ПРИНТИРАНЕ

В днешния свят, с помощта на технологичния напредък, компаниите работят, за да гарантират, че хората, които са изправени пред някакъв вид увреждане, имат възможността да се почувстват включени в обществото, като техните колеги без увреждания (Живот с увреждания, 2019 г.). Уврежданията могат да включват загуба на слуха, зрителни увреждания, аутизъм и много други.

В тази глава ще се съсредоточим върху начините, по които технологията, и по-конкретно, **3D принтерите могат да помогнат на хората с увредено зрение (ВИП) и по-точно на ВИП лицата в пекарския сектор**. Въпреки това, преди да се задълбочим в ползите, които технологията има за тези хора, за нас е важно да разберем някои от предизвикателствата, с които се сблъскват в пекарната, когато пекат. След това ще представим концепцията за 3D принтери, за да получим по-холистичен подход към начина им на работа, преди да обсъдим предимствата, които предлагат на VIP персони. Включването е текуща работа за много общества, но с помощта на технологиите и известна креативност могат да се случат страхотни неща.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ПРЕД КОИТО СА ИЗПРАВЕНИ ХОРАТА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ В ПЕКАРНАТА:

Зрението е може би едно от най-важните човешки сетива, и ни е така необходимо в ежедневните ни дейности през целия ни живот. Учените твърдят, че е много по-лесно да разберете обект, когато го видите, отколкото когато го почувствате (India CAD works , 2016). Следователно липсата на визуална подкрепа може да създаде определени предизвикателства пред хората и по същество да ги накара да се чувстват изключени, ако не могат да извършат определени дейности, които всеки друг може да е способен да направи. Печенето е дейност, която може да породи предизвикателства за хората с нарушено зрение, тъй като тя може да представлява заплаха за безопасността.

Като начало навигирането в пространството на пекарната може да бъде предизвикателство, особено ако човекът няма ясна представа къде се намират предметите и мебелите. Освен това някои дейности също могат да бъдат предизвикателство, като измерване на съставките, нарязване на продукти или дори използване на уреди като фурната и/или котлон. Някои прибори, като ножове, може да бъдат особено опасни за използване. Уреди като фурна и печка също могат да представляват заплаха за безопасността на работниците, тъй като са нагорещи. За човек с нарушено зрение може да е трудно да борава с тези два уреда, поради факта, че изискват топлина или огън, за да работят, което може да доведе до нараняване, ако не се използват внимателно. Трудностите при ориентиране в пространството на пекарната и използването на уреди могат да доведат до друг проблем – небалансирано използване на хранителните продукти. Тук на помощ идват технологичните нововъведения, като например 3D принтерите – концепция, която ще разгледаме по-подробно в следващата част на главата.

ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА 3D ПРИНТИРАНЕТО:

Преди да разгледаме ползите, които 3D принтерите могат да предложат на хората с нарушено зрение, е важно първо да се запознаем с основните концепции за тях и как работят. Това ще ни помогне да разберем по-добре как и защо този вид технология може да бъде полезен за хора с нарушено зрение в пекарната.

„Адитивно производство“ е най-подходящият начин да се опише функцията на 3D принтирането. Това означава, че триизмерните обекти се създават чрез добавяне на материали, откъдето идва и терминът „адитивно производство“.

Някои от материалите, използвани за създаване на обекти, включват термопластмаси, фотополимери, композити и метали (Markforged, 2024).

Също така трябва да имаме предвид, че съществуват различни видове 3D принтери, всеки от които се използва за различни цели, в зависимост от нуждите на потребителя. Важно е предварително да знаем какъв резултат искаме да постигнем, за да изберем правилния 3D принтер.

ПРЕДИМСТВА НА 3D ПРИНТИРАНЕТО ЗА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ:

В предишните раздели на тази глава проучихме някои предизвикателства, пред които са изправени работещите при печене, включително потенциалното непознато пространство на пекарната, както и използването на уреди и прибори, и как те могат да представляват заплаха за безопасността на хора със зрителни нарушения. **Нека сега проучим как използването на 3D принтиране може да бъде полезно за тях:**

ТАКТИЛНИ КАРТИ:

Да започнем с това, че хора, които не са напълно запознати с пространството на пекарната – било то защото никога не са имали възможност да го видят (хора, родени със зрителни нарушения) или защото за първи път работят в такава среда – може да изпитват затруднения при ориентирането си. Тук 3D принтерите могат да бъдат изключително полезни. С тях може да се създават тактилни карти, които помагат на хората да се ориентират в пространството (Carlota, 2022; Jafri & Abid Ali, 2015). Тактилните карти са предназначени за проследяване чрез допир, което позволява на хора с нарушено зрение да усещат картата и да разбират къде са разположени обектите и мебелите.

Едно от предимствата на тези карти е, че те са леки и лесно преносими, което позволява на хората да ги носят със себе си навсякъде (Jerman, 2024). **Друго предимство е, че тактилните карти могат да идентифицират обекти с неравни повърхности, като например дръжката на фурната. Човек с нарушено зрение може да се затрудни да разбере кога да спре, докато се приближава към такъв обект, което може да доведе до нараняване. Тактилната карта може да помогне за идентифицирането на тези обекти и да предотврати подобни инциденти.**

Тактилна карта може да бъде създадена и за всички повърхности за печене, които не са плоски. В някои случаи котлоните са поставени на готварски маси, известни като „острови“, които повдигат повърхността. Тактилната карта ще помогне на хората с нарушено зрение да се ориентират, знаейки къде е повдигнатата повърхност. Същата концепция важи и за мивките, които могат да бъдат обозначени като кухо пространство.

По-долу са представени примери за тактилни карти, създадени от Училището за слепи в Будапеща.

3D принтиран план на улиците около училището като тактилна карта, отпечатана от Училището за слепи в Будапеща, която е полезна за хората, за да се ориентират.

3D принтиран план на коридора и стаите на училището като тактилна карта, отпечатана от Училището за слепи в Будапеща, която може да бъде полезна за научаването на разположението в сградата и къде се намира всяка стая.

ОБОЗНАЧАВАНЕ С БРАЙЛ:

Друго предизвикателство, разгледано по-рано е използването на мерителни чаши. Хората с нарушено зрение може да не успяват да разпознаят точния обем на чашата или да се затрудняват при наливането на течности, което може да доведе до разливания. 3D принтерите могат да отпечатват брайл (ELEGOO, 2023) върху мерителните чаши, което позволява на хората с нарушено зрение да усещат и разпознават коя чаша да използват. Брайловата азбука не е език, а код, при който хората с нарушено зрение усещат релефни точки, които образуват определени фигури (American Foundation for the Blind, 2024).

Следователно използването на брайл върху мерителните чаши ще позволи на хората да усещат повдигнатите точки (които представляват букви) и да могат да определят коя мерителна чаша да използват в зависимост от това какво пекат.

Приборите също могат да представляват трудности за хората със зрителни нарушения, друго предизвикателство, което 3D принтерите може да успеят да преодолеят. Прибори като ножове, вилици и лъжици често имат много подобен дизайн, с изключение на горния край на прибора. Следователно брайл може да се използва върху прибори, за да може човек да идентифицира какво ще използва или какво търси, без да се нарани. Други прибори, необходими за печене, като шпатули и бъркалки, също могат да бъдат отпечатани с брайл с помощта на 3D принтиране за по-лесна и по-безопасна идентификация. Същото важи и за тенджери и тигани. Разграничаването на контейнерите на съставките също може да бъде предизвикателство, особено на тези с подобна форма като солта и черния пипер. 3D принтерите могат да отпечатват брайл върху контейнерите им, което улеснява разпознаването.

Брайл може да се използва и за персонализиране на вече съществуващи уреди за печене, като например фурната. За да може човек с нарушено зрение да определи откъде да настрои температурата на фурната, върху копчето може да се постави допълнителен капак, чрез който той да усети брайловите знаци, отпечатани върху капака. Това не само прави уредите достъпни, но и превръща пекарната в по-безопасно място.

Изображението показва солница с примерен брайлов надпис (може да се различава поради разлики в езиците на брайл) отпечатани с помощта на 3D, собственост на Emphasys Centre's.

3D принтиран куб с шесте точките на брайл, отпечатан от Училището за слепи в Будапеща.

ПОДПОМАГАНЕ НА БЕЗОПАСНОСТТА И САМОСТОЯТЕЛНОСТТА В ПЕКАРНАТА:

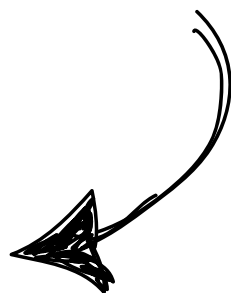
Използването на 3D принтиране по споделените по-горе начини не само ще насърчи безопасното придвижване в пекарната, но и ще даде възможност на хората със зрителни нарушения да бъдат самостоятелни в пекарната, без да се нуждаят от други хора, които да пекат вместо тях или с тях. Наличието на прибори, мерителни чаши и тигани, обозначени с брайл, прави тези инструменти достъпни. Способността да идентифицират правилните съдове, мерителни чаши и тигани, които да използват, ще им помогне да изградят увереност и вяра в себе си, че могат да изпълняват задачи, които и другите могат. Идеи като капак върху копчето на фурната също насърчават по-безопасния начин на използване на фурната и определянето на правилната температура в зависимост от това какво се пече.

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

 ● - това видео предоставя кратък преглед на това как работят 3D принтерите и някои от техните предимства.

<https://www.youtube.com/watch?v=Vx0Z6LplaMU>

2.5 ПРИЛОЖЕНИЯ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА

Хората с нарушено зрение, които искат да намерят работа в сектора на хлебопроизводството или да участват в него по един или друг начин, срещат трудности. Това не само влияе негативно върху тяхната увереност, но и ги изолира от обществото, изключвайки ги в значителна степен.

Използването на помощни технологии (Assistive Technology - AT), интегрирани в мобилни приложения за подкрепа, е отличен начин да се подпомогнат хората с увреждания.

Мобилните приложения за подкрепа представляват креативен и иновативен подход, чрез който хората с нарушено зрение могат да се чувстват по-включени, сигурни и независими в пекарната.

Важен фактор, заложен в мобилните приложения, е използването на помощни технологии. „Помощните технологии са общ термин, който обхваща помощни продукти, както и свързаните с тях системи и услуги“ (СЗО, 2024; ATiA, 2024). Те помагат на хората с увреждания и дългосрочни здравословни проблеми да подобрят живота си.

2.5.1 BE MY EYES

ПРИДВИЖВАНЕ В ПЕКАРНАТА - ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА:

Едно от основните предизвикателства, пред които са изправени хората с нарушено зрение, е придвижването в пекарната. В пространство с множество предмети, мебели и уреди е трудно за човек с ограничено или липсващо зрение да се ориентира. Основните рискове за безопасността,

са породени от уреди като фурни, котлони и микровълнова печка – уреди, които работят с топлина и/или огън. Друго предизвикателство е намирането на различните съставки, което затруднява процеса на печене.

ПРИЛОЖЕНИЕТО „BE MY EYES“:

Пример за приложение, което подпомага придвижването на хората с нарушено зрение в различни обстановки, е „Be My Eyes“. Това приложение позволява на хората с нарушено зрение да бъдат напътствани на живо от зрящи доброволци през различни пространства и е достъпно за потребители на iPhone и Android. „Be My Eyes“ работи, като предоставя възможност за подкрепа чрез видео връзка по всяко време и от всяко място, свързвайки потребителите с доброволци, за да им помогнат. Допълнителна функция на приложението е „Be My AI“, която позволява на потребителите да направят снимка на нещо, а изкуственият интелект (AI) описва какво се вижда на изображението. Приложението е безплатно, може да се използва неограничено както през деня, така и през нощта за своевременна подкрепа в реално време, и гарантира анонимност за запазване на конфиденциалността. То предоставя подкрепа на повече от 180 езика, между които и български, в над 150 държави, което го прави достъпно за широка аудитория (Be My Eyes, n.d.).

Следователно, ако човек с нарушено зрение не може да се ориентира в мепозната обстановка, той може да използва приложения като „Be My Eyes“ за навременна помощ.

Използването на приложението в работна среда би могло да бъде предизвикателство, за това следва да бъде внимателно обмислено и дискутирано с прекия ръководител или с работодателя. Трябва да се вземат предвид съображения като сигурност, надеждност на доброволците оказващи подкрепа, конфиденциалност на работното място, поверителност на информацията и други.

2.5.2 „JUST SCALE“ И „TALKING SCALE“

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ ИЗМЕРВАНЕТО НА СЪСТАВКИТЕ:

Хората с нарушено зрение често срещат трудности при точното измерване на съставки, особено при работа с течни съставки, които често се разливат извън мерителните чаши.

Мобилните приложения и помощните технологии могат да бъдат от голяма помощ за преодоляване на тези затруднения за хората с нарушено зрение. Приложения като „Just Scale“ и „Talking Scale“ предоставят възможност за точно и безопасно измерване на съставките. Приложението „Talking Scale“ функционира чрез Siri Shortcuts на iOS и може да споделя показанията на везната с потребители, които искат да измерят съставки. Работещите могат да свържат везните на работа с телефоните си чрез това приложение, което позволява настройка на везната за различни мерни единици (грамове, унции и др.),

задаване на нулева стойност и точно отчитане на теглото. По този начин, те могат да използват приложението, за да задава въпроси или да дава гласови команди, като например „Какво показва везната сега?“ (Smart Chef, 2019; Smart Food Scale, 2024), осигурявайки точно измерване в реално време.

Приложението „Just Scale“ работи по много сходен начин.

2.5.3 ПРИЛОЖЕНИЯ/ФУНКЦИИ ЗА ЕКРАНЕН ЧЕТЕЦ

РАЗПЕЧАТАНИ И ЕЛЕКТРОННИ РЕЦЕПТИ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА:

Обикновено рецептите се публикуват в готварски книги и в интернет, като се налага човек да може да ги прочете, за да ги следва и да готви/пече. Хората с нарушено зрение обаче не могат да четат. Трябва да използват алтернативен начин, който да им помогне да следват или намират рецепти, както всички останали.

ПРИЛОЖЕНИЯ/ФУНКЦИИ ЗА ЕКРАНЕН ЧЕТЕЦ:

Книгите и интернетът могат да се разглеждат като неефективни и недостъпни подходи за хора с нарушено зрение. Помощните технологии и подходящите мобилни приложения могат да бъдат от полза за решаването на този проблем. Те могат да сканират страници и четат съдържанието, което позволява на хората с нарушено зрение да следват рецептата, като слушат какво е написано. По подобен начин, за рецептите в интернет могат да бъдат използвани екранни четци, които четат текста на екрана. За по – голяма точност, приложенията за четене на екрана могат да помогнат, като четат конкретни редове или цели текстове (Vision Australia, 2024); всичко това е адаптирано според нуждите на потребителите на приложението. Много компютри, таблети и телефони имат вградени функции за четене на екрана, което намалява усилията на потребителя да изтегля и настройва външно приложение.

Виртуалните асистенти като Siri и Google Assistant могат да бъдат намерени в почти всички устройства на iPhone и Android, съответно, и предлагат допълнителна помощ при четене на екрана, задаване на въпроси, разпознаване на обекти и т.н. Освен функциите на Siri, iPhone има вградена система за гласово управление, наречена "VoiceOver", която позволява на човек с нарушено зрение да разбере какво има на екрана на телефона му.

Освен приложенията за четене на екрана, има помощни приложения за готвене/печене като „Cookpad“ и „Epicurious“. Те предоставят гласова навигация, която не само чете какво е на екрана, но може да предостави инструкции стъпка по стъпка как да завършите рецепта (The Economic Times, 2014), като се започне от съставките, чак до начин на печене. Приложенията могат също така да задават напомнания за таймера, за да предотвратят прекалено или недостатъчно готвене на храната.

В заключение може да се обобщи, че приобщаването и достъпността са само няколко от предимствата, които предоставят помощните технологии и мобилните приложения за подпомагане на хора с нарушено зрение. Ежедневните предизвикателства, като например придвижването в пространството, намирането и измерването на съставките и четенето на рецепти, могат да бъдат преодолявани и сведени до минимум чрез използването на разгледаните по-горе приложения.

6) ПРИЛОЖЕНИЯ И УСТРОЙСТВА, УПРАВЛЯВАНИ ОТ ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

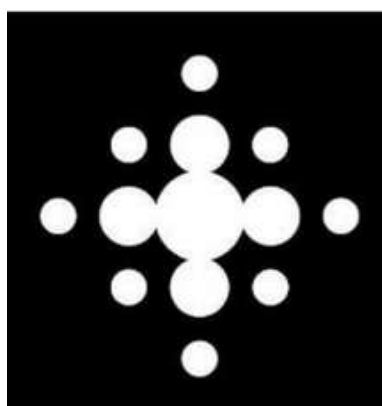
2.6 ИНСТРУМЕНТИ И УСТРОЙСТВА, ЗАДВИЖВАНИ ОТ ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

РЕЗЮМЕ

В тази глава са представени различни дигитални инструменти, предназначени да подпомагат хората с нарушено зрение в тяхната работа, като се обръща специално внимание на използването им в сектора на пекарството. Тези инструменти използват най-съвременни технологии като изкуствен интелект и компютърно зрение, за да се подобри достъпността на задачи като четене на етикети, рецепти и т.н., идентифициране на обекти и придвижване на работното място. Те осигуряват практическа помощ, която повишава самостоятелността и увереността в различни ситуации, включително в пекарната. В следващите параграфи ще бъдат изтъкнати някои от най-ефективните инструменти, управлявани от изкуствен интелект, като подробно ще бъдат описани техните характеристики и функционалности, както и как те могат да бъдат настроени и използвани от хора с нарушено зрение на работното им място. Използването на такъв тип технологии не само повишава увереността и самостоятелността на работниците с нарушено зрение, но и създава условия за по-добра ефективност и равнопоставеност

2.6.1 ПРИЛОЖЕНИЕ ENVISION AI

Изображението показва логото на Envision AI - мобилно приложение, което използва изкуствен интелект, за да асистира на хора с нарушено зрение.

ПОЛЕЗНОСТ:

Приложението Envision AI е софтуерно решение, което има потенциала да подобри ежедневието и работата на хората със зрителни нарушения. То предлага разнообразие от функции като Instant text (незабавно четене на текст), Scan barcode (сканиране на баркод), Describe scene (описание на околната среда), Find object (намиране на обект), Find people (намиране на хора) и т.н., които могат да бъдат особено полезни при работа в пекарни, където прецизността и информираността за околната среда са много важни.

КАК ДА ИЗПОЛЗВАТЕ ПРИЛОЖЕНИЕТО ЗА IOS:

За да интегрирате приложението с гласовия асистент Siri, потребителите трябва да създадат пряк път (short cut) на своите iPhone устройства. След това всяка желана функция трябва да бъде добавена поотделно в зависимост от предпочитанията на потребителя. Важно е да се отбележи, че гласовата команда трябва да бъде записана за всяка функция поотделно, когато я добавяте като short cut (пряк път). Това позволява на потребителя да инструктира Siri да активира желаната функция. Например, командата „Хей, Siri, отвори Envision AI и опиши околната среда“ (Hey Siri, open envision AI and describe scene) може да се използва за една от функциите, след което потребителят трябва да насочи или завърти телефона си и приложението ще предостави аудио описание.

КАК ДА ГО ИЗПОЛЗВАТЕ С ANDROID:

За да започнете, активирайте Google Assistant, като кажете „Hey Google“ или като натиснете и задържите старт бутона на вашето устройство. Вече можете да контролирате Envision AI с команди като „Open Envision AI“, за да стартирате приложението. След като приложението бъде отворено, можете да се придвижвате през неговите функции с помощта на гласови команди. Например, функцията за разпознаване на текст може да бъде активирана като кажете „Read text“ (прочети текст), след което ще сканира и прочете на глас разпечатан или написан на ръка текст.

Vixby също може да бъде използван като гласов асистент заедно с приложението. Първо активирайте Vixby, като кажете „Hi Vixby“ или натиснете бутона за Vixby. За да стартирате Envision AI, просто кажете „Open Envision AI“ и приложението ще стартира. След това можете да кажете „Identify object“, за да използвате разпознаването на обекти за откриване на предмети или хора около вас.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Как можете да го използвате, за да улесните работата в пекарни за хората с нарушено зрение?

Приложението може да разчита печатен и ръкописен текст на над 60 езика, което позволява на потребителите да имат лесен достъп до списъци със съставки, рецепти, етикети на опаковки и инструкции. Това помага на пекарите с нарушено зрение да се придържат прецизно към рецептите и да работят продуктивно, без да се нуждаят от допълнителна помощ за четене на материали.

Разпознаването на обекти е друга важна функция. В пекарната способността за бързо и точно разпознаване на инструменти, оборудване и съставки е от съществено значение. Envision AI позволява на потребителите да разпознават обекти като мерителни чаши, инструменти за смесване (миксиране), тави за печене или конкретни съставки като брашно, захар или подправки.

Функцията Scene Description предоставя аудио описания на заобикалящата среда, което е особено полезно за навигация в пекарната или работното пространство. Независимо дали става въпрос за определяне на мястото, където се намират различните съставки, или за разбиране на разпределението/подредбата на пекарната, тази функция помага за създаването на по-безопасна и по-ефективна работна среда. Тя намалява риска от злополуки и подобрява способността на пекаря да управлява задачите си самостоятелно.

НАЛИЧНОСТ:

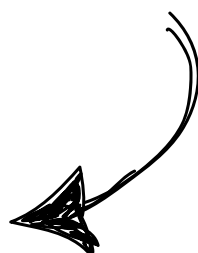
Приложението Envision AI е безплатно и може да бъде изтеглено от Google Play Store или App store както за Android, така и за iOS.

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

 Youtube video:

https://www.youtube.com/watch?v=nO1w1mgHh5M&list=PL3QtoP80xRF2rUp381hx_zLPOTRni_Bek

2.6.2 ENVISION AI ОЧИЛА

Изображението показва очилата Envision AI Glasses - чифт интелигентни очила с вградена технология за изкуствен интелект, които помагат на хора с нарушено зрение.

ПОЛЕЗНОСТ:

Очилата Envision са носимо устройство, предназначено да помага на хората с нарушено зрение, като им предлага аудио обратна връзка в реално време. Очилата са оборудвани с вградена камера, която улавя текст и дори осигурява превод, заедно с подробни описания на обекти, хора и заобикалящата среда, предоставени на потребителя чрез аудио. Тази помощна технология използва ChatGPT и хардуера на Google Glass, за да улавя и преобразува визуалната информация в заобикалящата потребителя среда в реч. Продуктът има офлайн режим, което е голямо предимство. Въпреки това той функционира много по-ефективно, когато се използва в онлайн режим. Очилата могат да се активират по два начина: чрез сензорни контроли, намиращи се върху рамката или чрез гласови команди. Освен това очилата Envision AI са леки и хендс фрий, предлагайки удобно и комфортно изживяване при носене.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

КАК МОЖЕ ДА СЕ ИЗПОЛЗВА, ЗА УЛЕСНЯВАНЕ РАБОТАТА В ПЕКАРНАТА НА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ?

Устройството е особено полезно за хора с нарушено зрение, тъй като помага по време на работния им процес и им позволява да изпълняват задачи независимо. Например, когато пристигне на работа пекарят с нарушено зрение може да използва функцията за описание на обстановката, като докосне съответната опция от менюто. След това очилата ще опишат заобикалящата среда, помагайки на пекаря да се движи безопасно.

В допълнение, използването на ChatGPT към устройството дава по-подробно описание на заобикалящата среда и също така позволява на потребителя да взаимодейства с очилата чрез функцията Ask Envision (попитай Envision), например можете да попитате „Какъв цвят е вратата в дясно от мен“.

След това работника може да използва опцията за разпознаване на обекти, за да провери инструментите, които трябва да използва. Например, очилата ще разпознават и съобщават елементи като купи за смесване/миксиране, мерителни чаши и тави за печене. След това пекарят може да продължи с проверка на рецептата, като просто каже „Scan text“ или докосне опцията в менюто. **Очилата правят снимка (ще се чуе щракване) на страницата, която човекът държи и след това прочита текста на глас. Важно е да се отбележи, че очилата предоставят на потребителите ясни инструкции как да държат хартията правилно.**

Например, те могат да ви инструктират да **„преместите документа нагоре“** или **„преместите документа надясно“**. Освен това те ще ви предупредят, ако държите документа с главата надолу. Друга полезна функционалност на функцията **"Scan text"** е възможността за пауза или придвижване напред и назад през аудио четенето, което е много полезно при работа в пекарна. Ако потребителят се нуждае от допълнителни разяснения относно рецептата, той може да използва функцията Ask Envision. Това може да бъде достъпно чрез менюто и позволява задаване на въпрос, като например „Рецептата съдържа ли брашно?“ или „Колко брашно трябва да използвам?“, отговорът може да бъде например „200 грама“, на което можете допълнително да попитате „Колко е това в паундове“. Може също да попитате „До колко трябва да загрея предварително фурната по Целзий?“. Опцията „Scan text“ също може да чете ръкопис, което дава още повече възможности за самостоятелна работа.

НАЛИЧНОСТ:

Очилата Envision не са безплатни; те обичайно имат цена, която може да варира в зависимост от населеното място и всички приложими субсидии или програми за подкрепа. Цената съответства на това колко напреднали технологични характеристики са интегрирани в очилата, предназначени да помагат ефективно на хората с нарушено зрение.

 Можете да посетите официалната уеб страница за повече подробности:

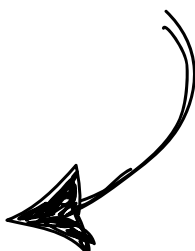
<https://www.letsenvision.com/glasses/>

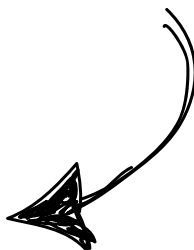
ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

Youtube video:

- <https://www.youtube.com/watch?v=w36gKjepUNg&list=PL3QtoP80xRF1v8eN18BP6LuWyuQwawc3t>

- <https://www.youtube.com/watch?v=rtP0oGTFxsl>

2.6.3 SEEING AI

Изображението показва логото на приложението Seeing AI, разработено в помощ на хора с нарушено зрение.

ПОЛЕЗНОСТ:

Microsoft разработи безплатно приложение, наречено Seeing AI, което е специално създадено за хора с нарушено зрение и незрящи потребители. Приложението използва технологии за изкуствен интелект и компютърно зрение, за да предостави на потребителите аудио описания в реално време на заобикалящата ги среда. То преобразува визуалната информация в реч, като по този начин помага на хората да се придвижват и да имат независим достъп до информация. Seeing AI работи, като заснема изображения през камерата на устройството, след което обработва данните с помощта на AI алгоритми за идентифициране и описание на съдържанието.

Може да работи в различни режими, като short text (кратък текст), document (документ), product (продукт/сканиране на баркод), currency (валута), scene preview (какво е около вас), colour detection (разпознаване на цвят), reading handwritten text (четене на ръкописен текст) и light detection (разпознаване/засичане на светлина). Приложението е изключително интуитивно и достъпно, с гласови инструкции за настройка и използване, което го прави особено полезно в пекарната, където е необходимо бързо идентифициране на съставки и инструменти.

КАК ДА ГО ИЗПОЛЗВАТЕ:

В iOS потребителят ще трябва да създаде пряк път (short cut) между Siri и Seeing AI, като отиде в настройките на приложението и добави ръчно всяка от опциите на приложението, които трябва да бъдат достъпни за Siri, а при добавянето на всяка една от опциите на екрана ще се появи команда, която трябва да се използва, за да се отвори желаната опция. Можете също така да създавате персонализирани гласови команди. За да направите това, трябва да създадете short cut (пряк път) към Siri за конкретни опции в приложението Seeing AI. След като сте използвали дадена опция в приложението (например четене на текст или идентифициране на продукт), Siri може да предложи създаването на пряк път към нея. След това можете да запишете персонализирана гласова команда, като отидете в Settings (настройки), Siri & Search (Сири и търсене) на вашия iPhone, където ще видите списък с предложените преки пътища. Оттам можете да присвоите гласовата си команда за функцията и да я активирате чрез Siri по всяко време. Например можете да кажете: „Hey Siri, describe this scene“ (Хей, Siri, опиши заобикалящата среда) и Seeing AI ще изпълни съответната задача, без да е необходимо да търсите в самото приложение. Това е особено полезно за подобряване на достъпността и рационализиране на повтарящи се действия. В iOS могат да се използват всички функции с предварително направени преки пътища, докато потребителите на Android могат да имат само до 4 функции наведнъж, които могат да бъдат свързани с гласовия асистент.

За разлика от iOS тук не е необходимо да правите допълнителна настройка между приложението и гласовия асистент.

Навигирането между различните функции на приложението също е възможно чрез просто плъзгане наляво или надясно по екрана. Първата опция в приложението е „Short text“ (кратък текст), ако плъзнете наляво, това ще ви отведе до следващата опция по ред и обратно. Всяка една от функциите се съобщава гласово, така че потребителят има потвърждение къде точно в менюто се намира. Някои от опциите, напр. „Document“ (Документ), „Scene“ (заобикаляща среда) и „Person“ (човек), изискват телефонът да направи снимка, която може да стане чрез съответния бутон на екрана или ако човекът има по-високо ниво на загуба на зрението, може просто да докосне екрана (веднъж или два пъти в зависимост от телефона/операционната система).

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

КАК МОЖЕТЕ ДА ИЗПОЛЗВАТЕ ПРИЛОЖЕНИЕТО ЗА УЛЕСНЯВАНЕ РАБОТАТА НА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ В ПЕКАРНА?

Докато работите в пекарната, можете да използвате всички функционалности на приложението. Например, функцията за документи е полезна, ако пекарят трябва да прочете рецепта или ръководство. За да я използвате, просто плъзнете по екрана, задръжте документа пред камерата и изчакайте приложението да ви уведоми, че документът е в правилната позиция. Може да се наложи да движите документа напред-назад, докато чуете командата „Дръжте стабилно“ (Hold steady), което означава, че приложението е готово да направи снимка. След това текстът ще бъде прочетен на глас, като това може да отнеме няколко секунди.

С опцията „продукт“ (product) от менюто можете да сканирате баркодове. Въртете обекта, докато приложението разпознае баркода (то ще издаде звуков сигнал) и след това ще прочете информацията за продукта.

Друга полезна функция е **разпознаването на валута**. Имайте предвид, че е необходимо предварително да настроите желаната валута (в менюто на тази функция), за да може приложението да я разпознае.

Една от функциите, която вероятно човек с нарушено зрение би използвал често в пекарна, е **„Scene“ (обкръжаваща среда)**.

Пекарят може да насочи телефона в желаната посока, да докосне екрана (с едно или две натискания), и приложението бързо ще предостави обобщено описание на това, което се намира пред камерата, след като е направило снимка. Освен това могат да се използват по-детайлни подфункции. Например, „explore photo“ (разгледай снимката) ще даде по-подробна информация за обектите наоколо – просто движете пръста си по екрана, и приложението ще дава звуково описание на това, което посочвате.

При използване на подфункцията „More information“ (Повече информация) ще получите много детайлно описание на заснетото изображение, а също така можете да взаимодействате с приложението чрез „Ask Seeing AI“, за да зададете въпрос. Например, ако приложението опише изображението като „Стая с дървена маса на преден план.

На масата има няколко предмета, включително бяла касерола, буркан с бял прахообразен материал в центъра на масата, и нож вляво от буркана“, можете да попитате: „Има ли чаша на масата и ако да, къде точно се намира?“.

Функцията за засичане на светлина измерва яркостта, като приложението издава високочестотен звук. Когато местите телефона нагоре, надолу или настрани, височината на звука се променя в зависимост от количеството светлина. Това може да бъде полезно по време на печенето, ако пекарят иска да провери дали даден електрически уред е включен (например фурна), тъй като много уреди светят, когато са включени.

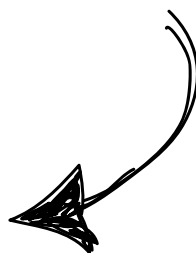
НАЛИЧНИ:

Приложението е безплатно за използване и е достъпно в Google Play и App Store

 Официален уебсайт на Seeing AI:

- <https://www.seeingai.com/>

ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

- https://www.youtube.com/watch?v=bqeQByqf_f8

2.6.4 ORCAM MY EYE

Изображението показва OrCam MyEye - малко устройство с изкуствен интелект, прикрепено към чифт очила.

ПОЛЕЗНОСТ:

OrCam MyEye е малко устройство с размер приблизително колкото пръст, предназначено да се прикрепя към очила. То работи, като прави снимки и предоставя аудио описание. Устройството е усъвършенствано с вграден изкуствен интелект (AI).

Устройството може да се управлява по няколко начина. Първо, можете да докоснете или плъзнете остриани на устройството. Друг начин е чрез жестове с ръце – например, можете да посочите текст с пръст, и устройството ще го заснеме и прочете, или да насочите китката си към устройството (ако носите часовник), и то ще ви информира за часа. Освен това OrCam разполага с функция за гласови команди. За да активирате устройството, просто кажете „Hey OrCam“ (Хей, Оркам), последвано от команда, като например „Read“ (чети).

Устройството има и нова функция, наречена SMART magnifier (SMART лупа), която позволява четене на документи от компютър и взаимодействие чрез задаване на въпроси. Например, ако устройството чете сметка, човек може да го попита за датата на падежа.

По подобен начин, ако четете меню, можете да попитате устройството коя топла напитка е с безлактозно мляко. Освен това устройството включва разпознаване на валута и функция за съобщаване прогнозата на времето.

ПОЛЕЗНОСТ В ПЕКАРНАТА:

Функцията за разпознаване на текст работи в офлайн режим и може да чете текст избирателно – например, можете да кажете „Прочети съставките“ от списък с рецепта. Освен това режимът за четене включва функция за сканиране на баркодове, която помага при разпознаването и изследването на различни продукти. Благодарение на интегрирания изкуствен интелект (AI) можете да взаимодействате с режима за текст, като задавате въпроси или подавате команди, например „Кажете ми дали има сирене в рецептата“. Също така устройството може да обобщава текст и да предоставя допълнителна информация, когато бъде попитано, например „Кой е авторът?“.

Устройството се предоставя със стойка и Bluetooth високоговорител, което го прави много удобно за използване в пекарна. Можете да го прикрепите към стойката и да го използвате, докато следвате рецепта, като пекарят може да се връща към рецептата за насоки и да задава въпроси, ако е необходимо. Устройството включва и слушалки, така че звукът да не смущава околните.

Допълнителните функции включват разпознаване на пари и цветове, разпознаване на лица/хора (необходимо е предварително да програмирате устройството за разпознаване на определени хора), както и разпознаване на обекти.

За разпознаване на обект можете да попитате OrCam „Какво е предметен?“, а устройството обикновено ще даде обобщено описание, например „Маса с пекарско оборудване“. След това можете да поискате по-подробно описание, като кажете „Дай ми пълно описание“. Тази функция е изключително полезна за разпознаване на продукти – можете да отворите хладилника и да помолите устройството да даде пълно описание на продуктите вътре, след което да поискате подробности, например „Къде точно се намира млякото?“, и то ще отговори, например „На най-горния рафт“.

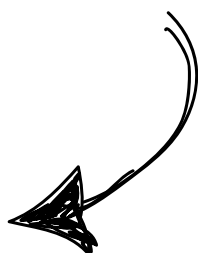
НАЛИЧНОСТ:

Устройството OrCam не е безплатно; то се предлага срещу сума, която може да варира в зависимост от региона и евентуалните субсидии или програми за подпомагане. Цената отразява колко усъвършенствана е технологията на устройството и функциите, интегрирани в устройството

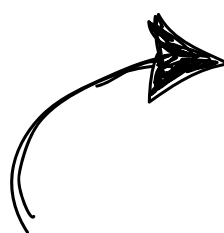
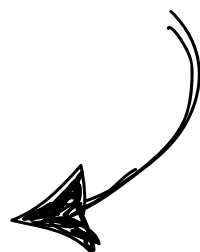
🌐 Можете да посетите официалния уебсайт за повече информация.

- <https://www.orcam.com/en-us/home>

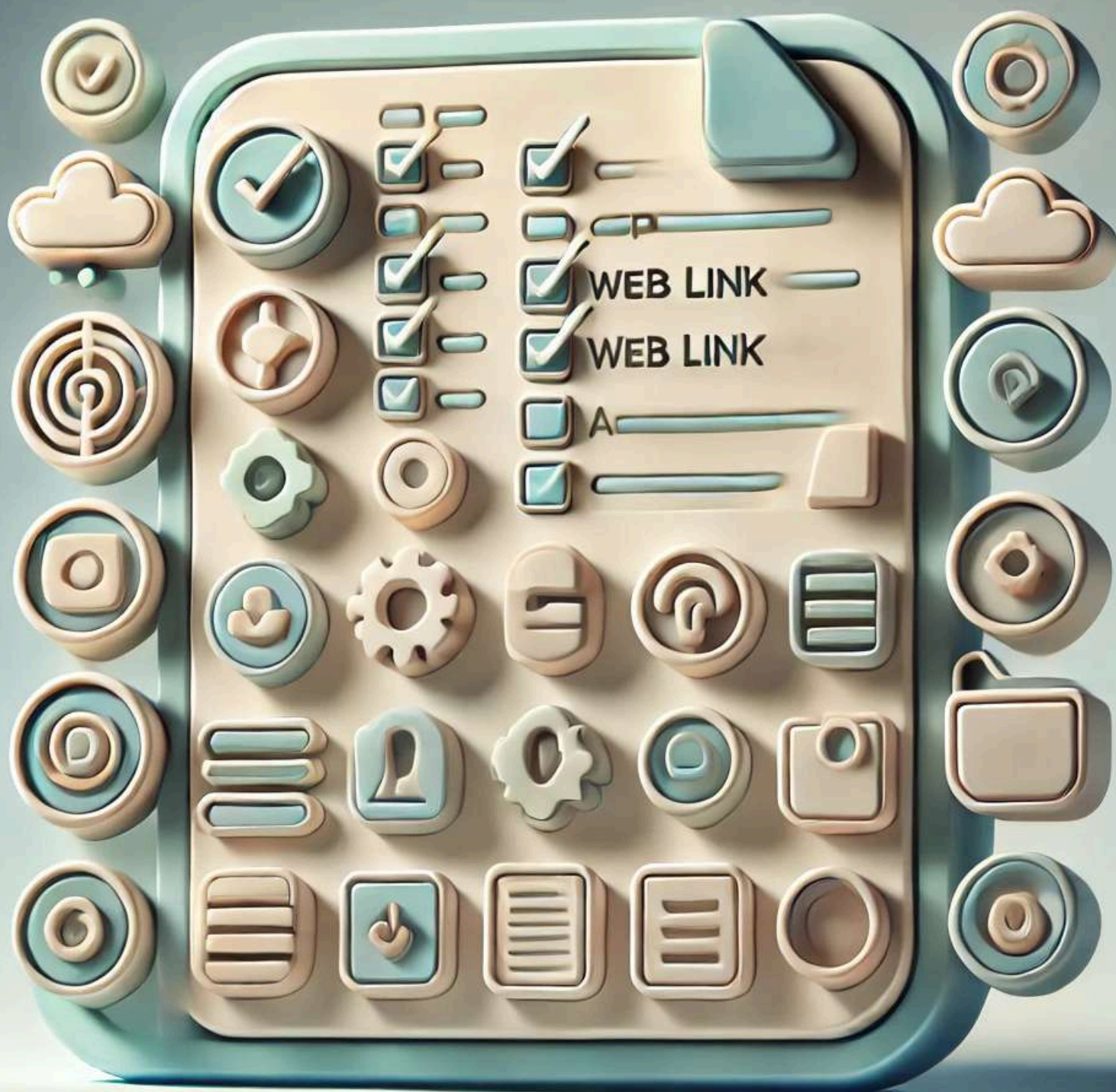
ОЩЕ ИНФОРМАЦИЯ:

- <https://www.youtube.com/watch?v=xyrNI6tYv6U>

- https://www.youtube.com/watch?v=FT6SoR_StwA

2.10 СПИСЪК С ОЩЕ ПОЛЕЗНИ ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ЛИНКОВЕ/ВРЪЗКИ:

В Унгария: <https://alkosoft.hu/webaruhaz>

В Унгария: <https://bolt.mvgyosz.hu/>

Actilino Braille Display International: Екран за Брайлов дисплей от Freedom: <https://www.freedomscientific.com/>

<https://theblindbakery.com/>

RNIB Shop: Продукти за кухня, включително говореща везна с ETS кана, регулируем водач за рязане на хляб, говорещ термометър за храна - <https://shop.rnib.org.uk/house>

CareTec: Иновации за слепи и слабовиждащи хора:
<https://www.caretec.at>

Aira - Услуга, която свързва хора с нарушено зрение с обучени агенти чрез смарт очила или мобилно приложение -
<https://aira.io/>

Dot Watch - Брайлов смарт часовник, който показва информация в Брайл на повърхността си. - <https://www.dotincorp.com/>

BrailleNote Touch Plus - BrailleNote Touch Plus: Таблет с Брайл интерфейс и сензорен екран, който позволява на хора с нарушено зрение да навигират и взаимодействат с дигитално съдържание - https://support.humanware.com/en-international/support/braillenote_touch_plus

3. НАСОКИ ЗА НАСТАВНИЦИ И ОБУЧИТЕЛИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ДОСТЪПНА И ПРИБОЩАВАЩА СРЕДА

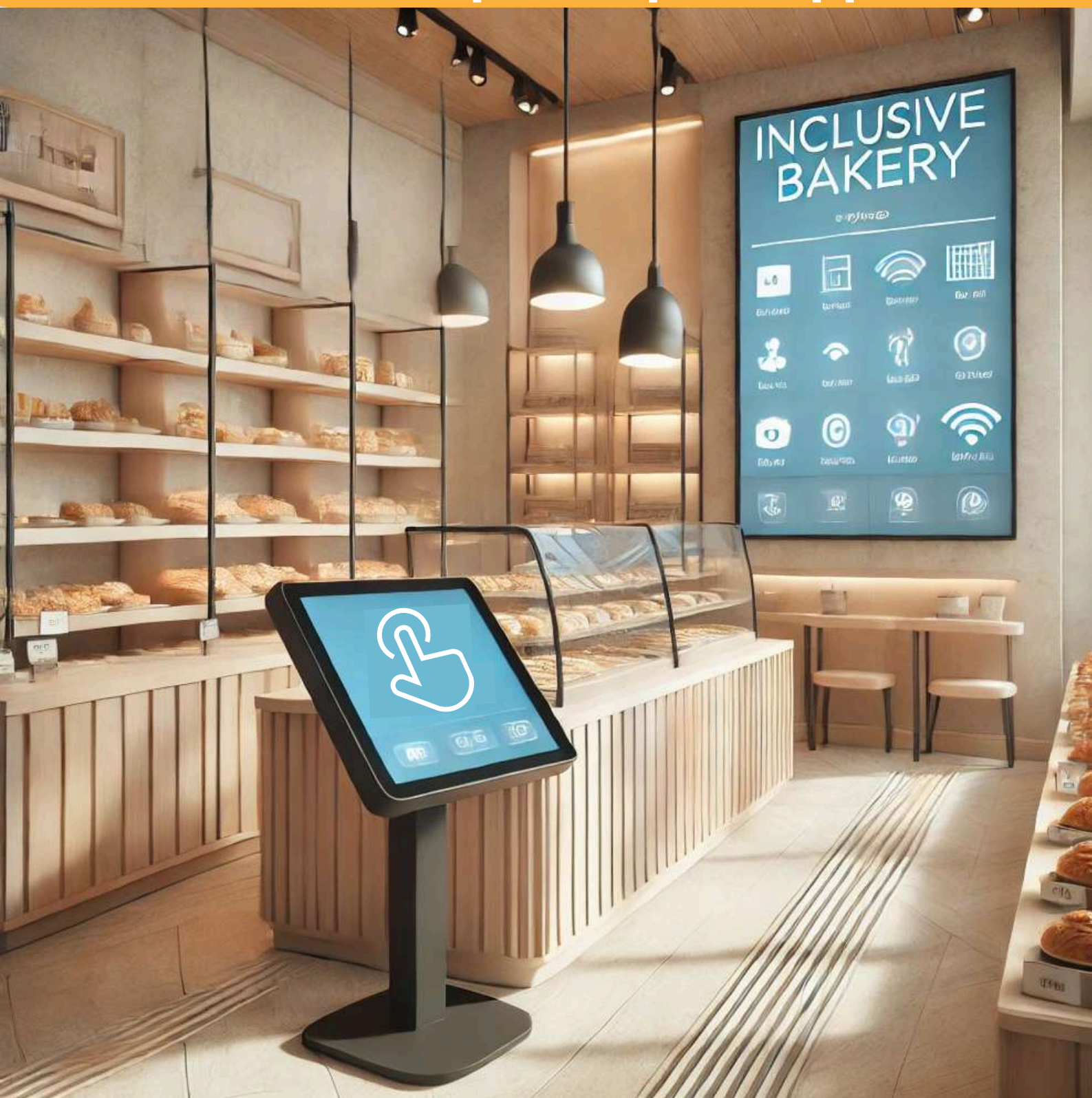
ОБОБЩЕНИЕ

Създаването на **приобщаваща работна среда в пекарна за хора с нарушено зрение изисква внимателен подход от страна на наставниците.** Тази глава има за цел да предостави практически насоки за наставниците в пекарни, които искат ефективно да подкрепят своите обучаеми. Чрез изграждане на среда, която зачита техните способности и отговаря на техните потребности, наставниците могат да помогнат на хората с нарушено зрение да се чувстват уверени и продуктивни на работното място. В главата са описани стратегии за осигуряване на безопасност, насърчаване на самостоятелността и улесняване на ясната комуникация. С правилните инструменти и адаптации хората с нарушено зрение могат да се развиват успешно в пекарството.

Това е генерирано от изкуствен интелект изображение на обстановката в малка пекарна

3.1 КАК ДА СЪЗДАДЕМ ПРИБЩАВАЩА СРЕДА

3.1.1 КАК ДА ПОДГОТВИМ ПРИБЩАВАЩА СРЕДА

- **Поддържайте работното място подредено:** Особено важно за работещите с нарушено зрение е работното място да се поддържа в изряден вид. Поддържането на предмети и инструменти на едно и също място помага за безопасна и ефективна работна среда.
- **Организирайте и маркирайте работните места:** Уверете се, че всички инструменти, съставки и оборудване имат определени места и остават подредени. Използвайте висококонтрастни етикети, тактилни маркери (като релефни точки) или брайл върху често използваните предмети, за да подпомогнете идентифицирането им.
- **Осигурете подходящи начини за съхранение:** Поставете често използваните предмети на леснодостъпно място. Използвайте рафтове с ясно разделение и тактилни етикети, за да помогнете за бързото намиране на съставките.
- **Подобрейте осветлението и контраста:** Използвайте ярко, концентрирано осветление в работните зони, за да подобрите видимостта на пекарите със слабо зрение. Висококонтрастните повърхности (напр. тъмни подложки върху светли плотове) могат да улеснят различаването на инструментите и съставките.
- **Създайте тактилни помощни маркери:** Използвайте текстурирани подови маркери или контрастни ленти, за да очертаете безопасни пътеки между работните зони, фурните и кухненските маси. Това ще помогне на работещия с нарушено зрение да се ориентира безпроблемно в пекарната.
- **Използвайте звуково и тактилно оборудване:** Заменете визуалните индикатори със звукови, като фурни с аларми или таймери с гласови сигнали.

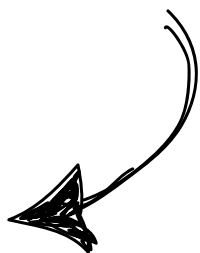
- **Поддържайте едно и също подреждане/структуриране на работното място:** Поддържайте едно и също и не натрупано структуриране на работното място, така че работниците лесно да запомнят местоположението на инструментите и съставките. Избягвайте да премествате предмети, освен ако не е необходимо, и информирайте за всички промени.
- **Осигурете безопасно боравене с горещи предмети:** Използвайте ръкавици за готвене или ръкавици с тактилни маркери, за да посочите „безопасната“ страна за държане на горещи тигани. Помислете за поставяне на отделна зона за охлаждане, където горещите предмети могат да бъдат поставени извън основния трафик.
- **Инвестирайте в достъпни технологии и инструменти:** Използвайте ръкавици за готвене или ръкавици с тактилни маркери, за да посочите „безопасната“ страна за държане на горещи тигани. Помислете за обособяване на отделна зона за охлаждане, където горещите продукти да се поставят извън основния поток на движение.
- **Обучете персонала:** Проведете обучение за всички членове на екипа за подпомагане на колеги с нарушено зрение. Обсъдете практически начини за подпомагане, спазване на безопасността и осигуряване на приобщаваща среда.

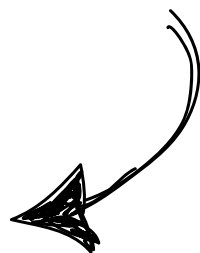
ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ПО ТЕМАТА:

Можете да намерите повече подробности по темата в следните уебсайтове:

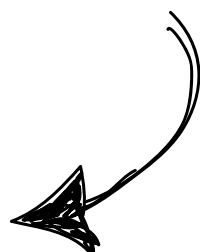
<https://viawny.org/how-to-ensure-workplace-accessibility-for-visually-impaired-employees/>

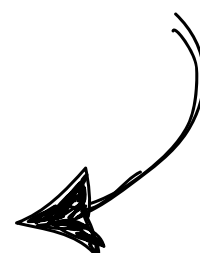
<https://visualisetrainingandconsultancy.com/resources/supporting-employees-with-visual-impairment/>

<https://www.bemyeyes.com/>

<https://viawny.org/how-to-ensure-workplace-accessibility-for-visually-impaired-employees/>

3.2 КАК ДА ОБУЧАВАТЕ ХОРАТА ДА ИЗПОЛЗВАТ ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ТЕХНОЛОГИИ:

Изображението показва човек с нарушено зрение, който използва лаптоп със специализиран софтуер.

- **Преди да планирате обучителните сесии,** запознайте се с текущото ниво на дигитални компетенции на човека със зрителни нарушения и определете дали той е начинаещ, напреднал или експерт в използването на помощни технологии/инструменти. Тази предварителна информация ще ви помогне да създадете подробен план, който отговаря на нуждите на обучавания. Например, можете да организирате кратка въвеждаща сесия, за да попитате човека за неговия опит с дигитални инструменти/технологии, предпочитания и очаквания.
- **Предоставете на обучавания изчерпателен списък с инструменти и технологии и го попитайте кои от тях би искал да използва в работата си в пекарната.** В наши дни съществуват множество инструменти и приложения със сходни функции, които дават на хората със зрителни нарушения свобода да избират според това дали дизайна е интуитивен, достъпен и съвместим с операционната система, която използват. Колкото по-добре обучаваният познава функциите и има лесен достъп до тях, толкова по-гладко и ефективно ще протече обучението.

- **Започнете с основните неща.** Може да бъде полезно първо да представите основните функции на дигиталния инструмент или помощната технология, а след това постепенно да преминете към по-сложни задачи. Например, полезно е да се демонстрира как се навигира в главното меню или как се извършват най-обикновени действия, например влизане в приложението, преди да се премине към по-сложни операции, като въвеждане на данни за продукта.
- **Използвайте повторението като метод за владение на умения.** Стимулирайте повторението на важни действия, докато обучаваният не се почувства комфортно и уверено с инструмента. Практикувайте достъпа до често използвани функции, например регулиране на настройките на дигитална везна или въвеждане на един и същ набор от поръчки, за да се изгради "мускулна памет" и увереност.
- **Научете ги да използват клавишни комбинации.** Вземете предвид обучението на хора със зрителни нарушения да използват клавишни комбинации, които подобряват скоростта и ефективността при навигация в приложенията. Демонстрирайте как комбинации от клавиши могат бързо да отворят настройките или да стартират нова транзакция на система за продажби.
- **Включете в програмата голям брой практически упражнения.** Уверете се, че практическите обучения са базирани на реални ситуации от пекарната. По време на сесиите обучаваните трябва да имат възможност да въвеждат поръчки или актуализират наличности, използвайки наличните дигитални инструменти на пекарната.
- **Използвайте ясни и прости инструкции.** Когато обяснявате технически стъпки, използвайте прост език и избягвайте жаргон. Вместо просто да заявите „щракнете върху зеления бутон“, дайте по-подробно описание, като например „натиснете големия бутон в горния десен ъгъл на екрана“. Освен това обяснете функцията на бутона, като например „този бутон ще потвърди поръчката“. Като добра практика, можете също да посочите бутона, държейки и насочвайки пръста на обучавания, след като ви е дал съгласието си за това.

- **Започнете с основните неща.** Може да бъде полезно първо да представите основните функции на дигиталния инструмент или помощната технология, а след това постепенно да преминете към по-сложни задачи. Например, полезно е да се демонстрира как се навигира в главното меню или как се извършват най-обикновени действия, например влизане в приложението, преди да се премине към по-сложни операции, като въвеждане на данни за продукта.
- **Използвайте повторението като метод за владение на умения.** Стимулирайте повторението на важни действия, докато обучаваният не се почувства комфортно и уверено с инструмента. Практикувайте достъпа до често използвани функции, например регулиране на настройките на дигитална везна или въвеждане на един и същ набор от поръчки, за да се изгради "мускулна памет" и увереност.
- **Научете ги да използват клавишни комбинации.** Вземете предвид обучението на хора със зрителни нарушения да използват клавишни комбинации, които подобряват скоростта и ефективността при навигация в приложенията. Демонстрирайте как комбинации от клавиши могат бързо да отворят настройките или да стартират нова транзакция на система за продажби.

- **Включете в програмата голям брой практически упражнения.** Уверете се, че практическите обучения са базирани на реални ситуации от пекарната. По време на сесиите обучаваните трябва да имат възможност да въвеждат поръчки или актуализират наличности, използвайки наличните дигитални инструменти на пекарната.
- **Използвайте ясни и прости инструкции.** Когато обяснявате технически стъпки, използвайте прост език и избягвайте жаргон. Вместо просто да заявите „щракнете върху зеления бутон“, дайте по-подробно описание, като например „натиснете големия бутон в горния десен ъгъл на екрана“. Освен това обяснете функцията на бутона, като например „този бутон ще потвърди поръчката“. Като добра практика, можете също да посочите бутона, държейки и насочвайки пръста на обучавания, след като ви е дал съгласието си за това.

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ПО ТЕМАТА:

 Можете да намерите повече подробности по темата в този уебсайт: <https://training.visionaid.org/>

3.3 ПРИОБЩАВАЩА КОМУНИКАЦИЯ

- **Използвайте приобщаващ език:** т.е. използвайте език, който не използва думи, създаващи изключвания и/или различия между хората, като признавате и уважавате индивидуалните идентичности и избягвате да правите предположения за пол, етническа принадлежност или други лични характеристики. Пример: избягвайте да използвате изрази, които предполагат стереотипи, свързани с пола, старайте се да използвате неутралните, когато е възможно (по-добре „отговорното лице“, отколкото „отговорният мъж“). Не използвайте думи, които могат да бъдат дискриминационни (по-добре „човек с увреждане“, отколкото „човек с увреждане или инвалид“).
- **Обучение и повишаване на осведомеността:** Осигурете обучения и срещи за повишаване на осведомеността (семинари, работни срещи, конференции и т.н.) за всички, обяснявайки какво е приобщаващ език, защо е важен и как да го прилагате в ежедневната комуникация в пекарната.
- **Насърчавайте ясна, двупосочна комуникация:** Насърчавайте безопасна работна среда, в която хората се чувстват свободни да изразяват себе си и да задават въпроси или да обсъждат всякакви съмнения или проблеми.
- **Приемете вътрешни политики и насоки:** Приемането на фирмени политики и насоки, които насърчават приобщаващия език, помага за ясното разграничаване на това, което се счита за приемливо и неприемливо за всички хора, работещи в тази работна среда.
- **Насърчавайте активното участие:** Предлагайте непосредствена и целенасочена обратна връзка, като насърчавате подхода на положителното укрепване, който помага за подобряване на увереността и обучението на работниците, и изслушвайте предложенията на персонала в дух на обмен и активно участие.
- **Съобразявайте се с времето за обработка:** Изчакайте човекът да обработи информацията, преди да продължите с нови инструкции, за да избегнете претоварване на работниците със задачи, което може да доведе до общо понижаване на производителността.

Изображението показва сцена с разнообразна група хора, които разговарят и се усмихват. Някои от тях стоят и се поздравяват сърдечно, а други са седнали около маса и разговарят. Един човек е в инвалидна количка, а друг е възрастен мъж с бяла коса. Атмосферата е приобщаваща, изпълнена с уважение и гостоприемство.

- **Създайте достъпна и приобщаваща среда:** Уверете се, че обектът ви е достъпен за хора с увреждания или хора със специални нужди (напр. стая за молитви), за да дадете възможност на всички да работят при еднакви условия и с еднакви възможности.
- **Използвайте звукови или тактилни сигнали, когато е възможно (за хора с нарушено зрение):** Използвайте звукови или тактилни средства, за да сигнализирате за завършването на дадено действие или за необходимото време, например звуков таймер за готвене. Това помага за поддържане на самостоятелността и намаляване на зависимостта от визуални сигнали.

- **Опишете средата по подробен и достъпен начин:** Предоставяйте точни указания за средата, например: „Работната маса е вляво от вас“, за да улесните ориентацията и да намалите възможността за злополуки по време на работа.
- **Интегрирайте инструменти, съобразени с потребностите на работещите:** Хората, които са незрящи или с нарушено зрение, могат да се възползват от инструменти, които улесняват включването им в работата. Това означава например да се инвестира в използването на електронни четци или документация, написана на брайл.

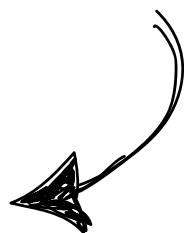

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ПО ТЕМАТА:

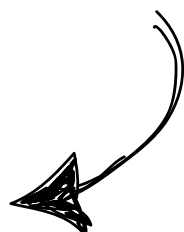
<https://it.pg.com/blogs/comunicazione-inclusiva-azienda-linguaggio-diversita-crescita/>

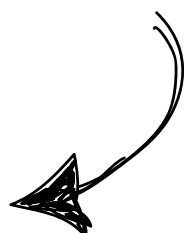
<https://www.babbelforbusiness.com/it/blog/linguaggio-inclusivo/>

<https://it.wyser-search.com/knowledge-center/il-linguaggio-inclusivo-in-azienda-consigli/>

<https://www.jobiri.com/linguaggio-inclusivo-come-implementarlo-in-azienda/>

3.4 ИСТОРИИ ЗА УСПЕХ

ОБОБЩЕНИЕ

Тази глава разглежда **една успешна история на човек със зрително нарушение, който е намерил удовлетворяваща работа в пекарна, демонстрирайки устойчивост и стойността на приобщаването.** Освен това, споделяме два разказа за това как дигиталните инструменти са станали незаменими за хора със зрителни нарушения в ежедневието им. Тези истории подчертават ролята на технологиите за подобряване на независимостта и достъпността.

3.4.1 ПРИМЕР ЗА УСПЕХ #1

На снимките е показан първият сляп пекар в Унгария - Мате Кисфалуди, който работи в пекарната Bake My Day

Мате Кисфалуди губи зрението си на 18-месечна възраст. От детската градина той посещава „Училище за слепи“, където получава професионална квалификация по „обработка на данни“. По-късно той се стреми да упражнява друга професия, затова през септември 2018 г. кандидатства в новостартиралата програма за обучение на помощник-пекари на училището. Мате е привлечен от идеята да изрази творческите си способности в пекарната, харесва физическата работа и оценява, че не се налага да седи на бюро. Страстта му към гастронომията не е нова - като дете често е седял в пекарната с майка си, а сега обичайно готви и пече за собственото си семейство.

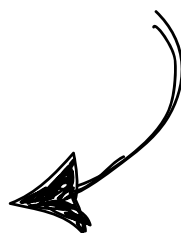
За човек с нарушено зрение най-предизвикателната част от работата е оформянето на тестото чрез сплитане и заобляне. Освен чрез вербални обяснения, Мате научил тези движения, като е поставял ръцете си върху ръцете на учителите, за да разбере техниките.

Мате има отлични умения за ориентация, придвижва се самостоятелно и общува добре с другите. По време на курсовете той преминава практическото си обучение в пекарна Bake My Day, преди да си осигури позиция в техния магазин в Будапеща през лятото на 2020 г., веднага след като взема последните си професионални изпити.

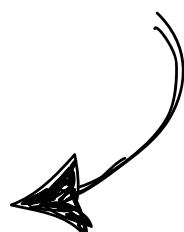
Той се интегрира добре на работното си място. „Той е забавен, мил и услужлив“, казва един от колегите му. За Мате адаптациите са само няколко: той използва говореща везна, поддържа пекарната организирана и се старее приборите и уредите се съхраняват на едно и също място. Мате е първият сертифициран пекар с пълно зрително нарушение, в Унгария.

**ПОВЕЧЕ ЗА ИСТОРИЯТА НА МАТЕ (НА УНГАРСКИ, НО С ВЪЗМОЖЕН
АВТОМАТИЧЕН ПРЕВОД НА АНГЛИЙСКИ)**

<https://vince.hu/sztorik/nagy-ervin-vak-pek/>

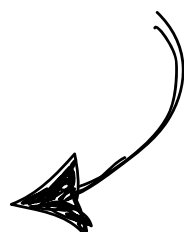

https://diningguide.hu/az-else-es-ezidaig-egyetlen-vak-pek-magyarorszagon-bemutatj_uk-kisfaludy-matet-a-bake-my-day-pekjet/

ЗА ПЕКАРНАТА С АНГЛИЙСКИ СУБТИТРИ:

<https://www.youtube.com/watch?v=N9wGG8zI474>

3.4.2 ПРИМЕР ЗА УСПЕХ #2

*На изображението се вижда логото
на мобилното приложение Seeing AI*

„Като човек със зрително нарушение, приложението Seeing AI от Microsoft наистина преобрази живота ми. Гамата от функции е незаменима за мен. Функцията за документи ми позволява да снимам писма, които приложението ми прочита. Функцията за разпознаване на кратък текст е невероятна, тъй като ми помага да идентифицирам продукти – от консерви до различни подправки за готвене, което ми осигурява независимост в пекарната. Живеейки сам, тези инструменти са абсолютно необходими.“ Сиобан Мийд

Уебсайт

<https://www.guidedogs.org.uk/getting-support/information-and-advice/how-can-technology-help-me/apps/seeing-ai/>

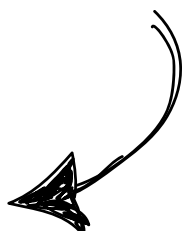
3.4.3 ПРИМЕР ЗА УСПЕХ #3

На изображението се вижда логото на мобилното приложение Be my eyes

На линка по-долу има видео, в което момиче със зрително нарушение, Джулия, обяснява как е започнала да използва това приложение и как то ѝ е помогнало в много задачи, като например готвене.

 Видео:
<https://www.youtube.com/watch?v=VoUYqBZPYG>

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ

Следващият раздел **предоставя допълнителни ресурси за по-нататъшно проучване на инструментите и технологиите**, които подпомагат хората с нарушено зрение в различни среди, включително в пекарни. Тези ресурси предлагат информация за добри практики, иновативни решения и практически помощни средства, които подобряват достъпността и независимостта. Те са ценни справочници за всеки, който се интересува от създаването на приобщаваща работна среда.

4.1 РЕСУРСИ:

ОРГАНИЗАЦИИ И УСЛУГИ ЗА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ:

- Маджар Ваконк és Gyengénlátók Országos Szövetsége (Унгарска федерация на слепите и частично зрящите),
- уебсайт: <https://www.mvgysz.hu/>
- Услуги: Застъпничество, правни съвети и магазин за помощни устройства.
-

- **Alko-Soft, ИТ услуги:** Сигурност, компютърна поддръжка и софтуерни решения, пригодени за хора с нарушено зрение.
- Уебсайт: <https://alkosoft.hu/>

ИТ УСЛУГИ: СИГУРНОСТ, КОМПЮТЪРНА ПОДДРЪЖКА И СОФТУЕРНИ РЕШЕНИЯ, ПРИГОДЕНИ ЗА ХОРА С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ.

- **INFOALAP** – Informatika a Látássérültekért Alapítvány (Фондация за ИКТ за хора с нарушено зрение),
- уебсайт: <https://infoalap.hu/>
- Услуги: Подпомагане на клиенти, консултации за достъпност и отстъпки за покупки на помощно оборудване.

- Екранни четци: Cobra или Job Access With Speech и плъги-на за браузър Speechify (не е безплатен) може да чете на глас текст от уебсайт или електронна готварска книга. JAWS (Job Access with Speech) за Windows може да работи и като екранен четец, който осигурява речеви и брайлови резултати за най-популярните компютърни приложения. Работи с Microsoft Office, Internet Explorer, Firefox и много други.
- **“Carmen Sylva”** може да бъде полезен в пекарния сектор за хора с нарушено зрение, помагайки им да преминават през препятствия. Това е ултразвуково устройство, което помага на хората със зрителни нарушения да откриват препятствия по-бързо и по-ефективно от традиционния бастун. Устройството има функция за калибриране, която може да се извърши по всяко време, за да се настройат безопасни дистанции или предупредителни разстояния. Човекът го държи в ръка и го използва, както използва бастун. Производствената цена на това устройство е 20 евро, докато бастунът с почти същите функции струва около 1000 евро.
- Линк към “Carmen Sylva”: https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/lumea-digitala/dispozitivul-care-permite-nevazatorilor-sa-detecteze-obstacole-489771?__grsc=cookieIsUndef0&__grts=57609799&__grua=16453d6e2683b8800ded2a27c7f595d9&__grrn=1

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Описаните инструменти и стратегии в **Наръчника с дигитални инструменти и приложения**, целят да насърчат интегрирането на хора с нарушено зрение и създаване на по-достъпна работна среда за тях чрез включването на различни адаптирани инструменти.

Представените инструменти и техники за подпомагане на **хора със зрителни нарушения предлагат множество предимства както за тях, така и за пазара на труда**. Еволюцията на технологиите прави включването на хора с увреждания в пекарския сектор много по-достъпно. Мобилните приложения помагат за по-добро придвижване в работната среда, а адаптираните инструменти с брайл, цветна лента и гласова обратна връзка улесняват работата им, като ги предпазват от рискови ситуации, на които биха могли да бъдат изложени. **Разработването на тактилни инструменти дава възможност на хората със зрителни нарушения да се ориентират и работят уверено и самостоятелно**. С напредването на технологиите нараства и възможността за нови решения, което дава възможности за равнопоставеност и включване във всяка работна среда, включително и в пекарството.

Създаването на приобщаващо работно пространство в пекарната за хора с нарушено зрение зависи от отдадеността и внимателните напътствия на наставниците. **Чрез прилагане на адаптирани стратегии, насърчаване на независимостта и осигуряване на ясна комуникация, наставниците могат да създадат среда, в която способностите на всички се ценят и подкрепят**. Благодарение на техните усилия хората със зрителни нарушения могат да се развиват професионално, а пекарната да се възползва от разнообразната и обогатена култура на работното място.

Приобщаването не е просто цел: то е споделена отговорност, която стимулира развитието и единството на всички участници.

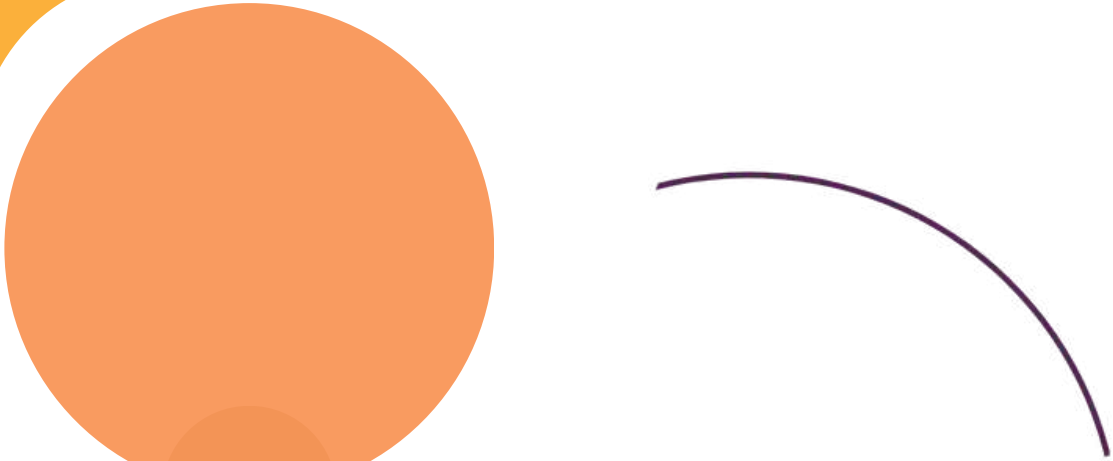
Чрез интегриране на помощни технологии, насърчаване на взаимно разбирателство между работещите и непрекъснато адаптиране на средата, за да отговори на различни нужди, пекарните могат да гарантират, че всички работници, независимо от техните способности, могат да се развиват и да допринасят ефективно. **Този ангажимент за приобщаване не само повишава безопасността и ефективността на работното място, но също така определя стандарт за справедливост и уважение в професионалната среда.**

ТУК ЩЕ НАМЕРИТЕ АУДИО ВЕРСИЯ НА ТОЗИ ДОКУМЕНТ

Съфинансирано от
Европейския съюз

VIPs VIBES

НАРЪЧНИК С ДИГИТАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ПРИЛОЖЕНИЯ

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. "Приобщаване на хората с нарушено зрение чрез работа в пекарни", Проектен номер: 2023-1-RO01-KA220-VET-000154452